

**UCHWAŁA NR XLIII/324/2014
RADY MIASTA BARTOSZYCE**

z dnia 26 czerwca 2014 r.

**w sprawie : przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2014-2016.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt, 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.) Rada Miasta Bartoszyce uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014- 2016” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Bartoszyce.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Stanisław Dubicki

Załącznik
do uchwały nr **XLIII/ 324 /2014**
Rady Miasta Bartoszyce
z dnia 26 czerwca 2014 r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2014- 2016.

Bartoszyce 2014

Podstawa prawna i merytoryczna programu:

- Ustawa o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.);
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 (Dz. U. 2011 r. Nr 78 poz. 428);
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii 2013 – 2017
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 r.
- Raport z badań ankietowych *Problem narkomanii wśród młodzieży* przeprowadzonych wśród uczniów klas II i III szkół gimnazjalnych w Bartoszczach.

1. Uzasadnienie realizacji programu.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.

„przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy”, obejmujących:

Art. 10.1. ustawy:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Miejski program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 r. Zawarte w programie działania mają na celu ograniczenie rozmiarów szkód wynikających z używania narkotyków. Z jednej strony są to działania profilaktyczne, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, z drugiej działania na rzecz rozwiązywania i zmniejszania rozmiarów aktualnie istniejących problemów.

Z uwagi na fakt, iż corocznie ustala się plany finansowe z zakresu przeciwdziałania, wnioskuje się o uchwalenie programu na 2 lata. Jakkolwiek w stosunku do programów alkoholowych istnieje zapis o obowiązku corocznych programów, tak w przypadku narkomanii istnieje dowolność w tym zakresie.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie miasta.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014- 2016 jest zasadne.

2. Diagnoza stanu problemów narkotykowych w Bartoszycach

Diagnoza powstała w oparciu o ankietę przeprowadzoną wśród uczniów klas II i III szkół gimnazjalnych w Bartoszycach (*Załącznik nr 2*), która została przeprowadzona w czerwcu 2014r. oraz danych z Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Bartoszycach i Stowarzyszenia MONAR Poradni Profilaktyczno- Konsultacyjnej w Bartoszycach.

Głównym celem przeprowadzenia ankiety był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież narkotyków, tak aby uchwycić wartości wskaźników realizacji zadań i osiągnięcia celów Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016. Przedmiotem badań było zdiagnozowanie częstotliwości sięgania po narkotyki, rodzaj zażywanych narkotyków, powody i skutki używania narkotyków.

Grupę respondentów tworzyli uczniowie klas II oraz klas III z bartoszyckich szkół gimnazjalnych w wieku 14- 16 lat, łącznie **290** uczniów. Ankieta była anonimowa, zawierała 17 pytań.

Tabela 1. Struktura demograficzna badanej populacji

Podział z uwagi na płeć i miejsce zamieszkania			
Kobieta	Mężczyzna	Miasto	Wieś
132	158	207	45

Jak wynika z tabeli wśród badanych uczniów jest więcej mężczyzn, z przewagą mieszkańców miasta, co stanowi 158 osób, czyli 54,5 % badanych.

Tabela 2. Kontakt z narkotykami

Zażywanie narkotyków				Używanie narkotyków w ciągu ostatnich 30 dni			
Tak		Nie		Tak		Nie	
liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
50	18,6	240	89,5	27	10	262	90,3

Z całej grupy badanej młodzieży 18,6 % przyznało się do zażywania narkotyków, zaś 10 % miało kontakt z narkotykami w ciągu ostatnich 30 dni.

Respondenci deklarowali, że miejscami, w których po raz pierwszy doszło do kontaktu z narkotykami było podwórko, piwnica, przystanek, ognisko, impreza, szkoła oraz dom, zaś

narkotykami wskazanymi przez młodzież, jako te najczęściej używane były: marihuana, haszysz, grzybki halucynogenne, dopalacze, amfetamina, ekstazy, kokaina, pseudoefedryna.

Tabela 3. Kontakt znajomych z narkotykami

Czy ktoś z Twoich bliskich lub znajomych miał kontakt z narkotykami			
Tak	Nie	Nie wiem	Nie chce o tym mówić
118	64	75	27

Większość badanych 118 na zadane pytanie o kontakt bliskich im osób z narkotykami odpowiedziało pozytywnie, zaś 22,06% respondentów (64 osoby) odpowiedziało, że nie miało kontaktu.

Tabela 4. Podejmowanie decyzji odnośnie wzięcia narkotyku.

Czy potrafisz odmówić wzięcia narkotyku		
Tak	Nie	Nikt mi takiej propozycji nie składał
176	17	72

176 osób uważa, że można całkowicie zapanować nad sytuacją i to tylko one podejmują decyzje czy wziąć czy nie, 72 osoby stwierdziły, że nikt im takiej propozycji nie składał.

Na pytanie czy odmowa przyjęcia narkotyku była przyczyną nieprzyjemności, odpowiedzi udzieliło 222 respondentów, z czego negatywnie-206, zaś 5 osób przyznało się do problemów wynikających z odmową wzięcia narkotyku.

Tabela 5. Czy uważasz, że sporadyczne spożywanie narkotyków jest niegroźne

Czy uważasz, że sporadyczne spożywanie narkotyków jest niegroźne		
Tak	Nie	Trudno powiedzieć
68	144	65

68 uczniów (23,4 %) uważa, że sporadyczne zażywanie narkotyków jest niegroźne, za zagrożenie uważa je 144 respondentów.

Miejscami, które młodzież wskazuje jako te, gdzie łatwo można dostać narkotyki są: diler, starsi znajomi, na czarnym rynku, pod sklepami spożywczymi, przy byłym kinie.

Tabela 6. Powody oraz skutki brania narkotyków wskazane w ankiecie

Powody	Skutki
problemy w domu, szkole i z rówieśnikami; dla szpanu; bycie „cool”; z ciekawości; dla dobrej zabawy; z chęci bycia lepszym; jako jedyny sposób rozwiązania problemu; dla relaksu; dla lepszego samopoczucia; dla odreagowania stresu; problemy rodzinne; ułatwiają przyswajanie wiadomości; z chęci spróbowania czegoś nowego; z nudów aby oderwać się od rzeczywistości; aby zwrócić na siebie uwagę; presja otoczenia, środowiska i rówieśników.	uzależnienie; zatrucie; śmierć; bezsensowność; problemy w nauce; depresja; agresja; problemy z prawem; problemy zdrowotne; zaburzenia koncentracji i równowagi; choroby fizyczne i psychiczne; zaburzenia psychiczne; wyniszczenie organizmu; utrata pieniędzy, kalectwa, omdlenia; zmniejszenie poziomu inteligencji; HIV, AIDS.

Na pytanie: Gdzie może szukać pomocy osoba mająca problem z narkotykami. Wymień placówki, instytucje oraz osoby, respondenci wskazali: rodziców, rodzinę, nauczycieli, pedagogów, psychologów, Policję, specjalistyczne poradnie i ośrodki odwykowe np. Monar dla osób uzależnionych, szpital, poradnie psychologiczno- pedagogiczne, telefon zaufania, szkołę, świetlice, kościoł.

Tabela 7. Świadomość społeczeństwa

Czy uważasz, że narkomania jest ważnym problemem społecznym			
Tak	Nie	Nie wiem	Nie interesuje mnie to
137	51	25	77

Narkomania jest prawdziwym problemem społecznym. Opinię taką wyraziło 137 respondentów (47,24%). Brak zainteresowania ww. problemem wyraziło 77 badanych.

Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR Bartoszyce (filia Olsztyn) zrealizowała program profilaktyki selektywnej pod nazwą Masz wybór- program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Udział w nim wzięło łącznie 137 osób w tym 62 kobiety. Na pytanie o stopień uzależnienia odpowiedzi udzieliło 62 osoby, które eksperymentują z narkotykami. Ogólnie stwierdzono brak systematyczności wizyt u osób rozpoczynających terapię.

Poradnia MONAR systematycznie od lat prowadzi poradnictwo i terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Poradnictwo rodzinne i zajęcia grupowe psychoedukacyjne obejmują diagnozę i motywowanie do zaprzestania używania środków psychoedukacyjnych oraz przyjęcie zdrowego stylu życia jak również wsparcie dotyczące osiągania i utrzymania abstynencji. Uczestnicy programu uzyskują informacje nt.

- społecznych i zdrowych aspektów uzależnienia od środków chemicznych oraz uzależnień behawioralnych
- zagadnień dotyczących chorób współwystępujących z uzależnieniami- HIV/AIDS, HCV, HBS
- diagnostyki i możliwości leczenia
- sytuacji prawnej w Polsce
- możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w placówkach zajmujących się profilaktyką, leczeniem i terapią uzależnienia

Ponadto udostępniono materiały informacyjne i edukacyjne.

Polskie Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii w Bartoszycach podczas spotkań z rodzicami w placówkach oświatowych prowadzi poradnictwo i konsultacje w zakresie profilaktyki oraz dystrybucję uzyskanych z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii materiałów profilaktyczno- edukacyjnych dla uczniów i rodziców oraz nauczycieli, a także przekazuje scenariusze zajęć lekcyjnych dotyczących dopalaczy, lekomanii, cybermobbingu.

3. Podstawowe cele i założenia programu

1. Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnego do istniejącej na terenie miasta skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu wyeliminowania lub przynajmniej redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.

2. Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym na temat zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
3. Uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasobności prowadzenia kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od narkotyków.
4. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązywanie międzyinstytucjonalnej i merytorycznej współpracy oraz koordynację działań wszystkich podmiotów państwowych, samorządowych i organizacji społecznych m.in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
5. Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.
6. Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (szczególnie z grup podwyższonego ryzyka), np. świetlic terapeutycznych i środowiskowych jako uniwersalnych form oddziaływania profilaktycznego, edukacyjnego i wychowawczego.

4. Zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Zadania w zakresie profilaktyki i edukacji dotyczącej problematyki narkomanii korespondują ściśle z zadaniami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

1. Finansowanie działalności Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków (poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna oraz informacja i edukacja).
2. Realizacja programów dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.

3. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
4. Porady informacyjne dla osób uzależnionych od narkotyków.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Udzielanie pomocy dzieciom zagrożonym narkotykami poprzez zajęcia w świetlicach opiekuńczo- wychowawczych i środowiskowych.
2. Szerokie upowszechnianie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno- prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.
3. Koordynowanie działań służących przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez współpracę z Policją, Prokuraturą, Sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi stykającymi się z problematyką narkomanii.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci młodzieży.

1. Dofinansowanie nowoczesnych programów profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych, obejmujących problem uzależnień od narkotyków.
2. Dofinansowanie zadań realizowanych w zakresie programów profilaktycznych w szkołach dotyczących substancji psychoaktywnych.
3. Realizacja pozalekcyjnych programów profilaktycznych integralnych z zajęciami sportowymi
4. Udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych uwzględniających problematykę narkomanii.
5. Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.
6. Zakup, opracowanie i wydawanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz materiałów edukacyjnych, literatury fachowej i czasopism specjalistycznych związanych z realizacją zadań określonych w Programie.
7. Organizowanie narad, spotkań, konferencji, imprez lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów z narkomanią.

8. Propagowanie zdrowego trybu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Zadanie 4.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń zajmujących się rozwiązywaniem problemów narkomanii.
2. Współpraca z instytucjami oświaty, kultury i sportu w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
3. Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze.
4. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii- stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym.
5. Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych.

Zadanie 5.

Ocena zjawiska narkomanii, jego rozmiarów i związanych z nim zagrożeń na terenie miasta.

1. Stworzenie sieci wymiany informacji między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie narkomanii na poziomie lokalnym.
2. Diagnozowanie zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych na terenie miasta.

5. Postanowienia końcowe

1. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu polegać będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu przebiegu realizacji Miejskiego Programu w aspekcie finansowym, rzeczowym i czasowym w celu zapewnienia jego realizacji zgodnie z pierwotnymi założeniami. Formą monitoringu w przypadku Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii będą roczne sprawozdania finansowe i merytoryczne z wykonania zadań w terminie do 31 marca roku następnego. Stały monitoring programu prowadzony jest przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach.

Ewaluacja programu polegać będzie na zebraniu, analizie i interpretacji działań podjętych w ramach programu w celu określenia stopnia, w jakim zostały osiągnięte cele Miejskiego Programu.

2. Źródła finansowania programu.

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są przede wszystkim dochody budżetu miasta pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Realizatorzy

- Jednostką wskazaną do realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach.
- Instytucje, służby, stowarzyszenia, osoby prawne i nie posiadające osobowości prawnej, osoby fizyczne, które realizują zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Opracowanie: Katarzyna Siry, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień w Bartoszycach.

